

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาว่าครูสังคมนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจอ่านหนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดบ้าง แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อศึกษาว่าครูสังคมนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจเรื่องราวประเภทใดในหนังสือพิมพ์รายวัน
3. เพื่อศึกษาว่าครูสังคมนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีเวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันมากน้อยเพียงใด อ่านเวลาใด ที่ไหน
4. เพื่อศึกษาว่าครูสังคมนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน เรื่องราวในหนังสือพิมพ์รายวัน และสิ่งที่ได้จากหนังสือพิมพ์รายวันอย่างไรบ้าง
5. เพื่อศึกษาว่าครูสังคมนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ใช้หนังสือพิมพ์รายวันให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนของตนหรือไม่เพียงใด
6. เพื่อศึกษาว่าเมื่อครูสังคมนศึกษาผู้นั้นนำหนังสือพิมพ์รายวันมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนแล้วให้นำมาใช้โดยวิธีการใดบ้าง ใช้ได้ผลหรือไม่และมีอุปสรรคปัญหาอย่างไรบ้าง
7. เพื่อศึกษาว่าครูสังคมนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เคยแนะนำให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวันบ้างหรือไม่ หากได้แนะนำแล้วแนะนำอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับเฉพาะประชากรตัวอย่างคือครูชายและหญิงที่ทำการสอนประจำในโรงเรียนในสังกัดกรมวิสามัญศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชนบุรีรัมย์มีรายชื่อระบุไว้ข้างต้น

หนังสือพิมพ์รายวันที่เกี่ยวข้องกับก็คือหนังสือพิมพ์รายวันที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ข้างต้น

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแล้วปรากฏว่าการวิจัยเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยโดยตรงเลยจะมีก็แต่เพียงการวิจัยในลักษณะที่ใกล้เคียงเท่านั้น

การดำเนิน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้จึงได้ดำเนินการโดยเลือกประชากรตัวอย่างโดยใช้วิธี Simple Random Sampling และเพื่อจะให้ไม่มี Non-Response น้อยที่สุดจึงส่งแบบสอบถามผ่านอาจารย์ใหญ่ของแต่ละโรงเรียนไปยังประชากรตัวอย่างโดยส่งและเก็บคืนเอง

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งหมด และได้มีการทดสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามโดยการทำ Pretest แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จึงนำไปใช้เมื่อเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์รายวันที่ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ($\bar{x} = 2.81$) หนังสือพิมพ์ที่ครูให้ความสนใจรองลงไปเรียงตามลำดับได้ดังนี้ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไทยรัฐ พิมพ์ไทย และประชาชาติไทย (ตารางที่ 13 หน้า 55)
2. เรื่องราวที่ครูสนใจและอ่านอยู่เป็นประจำได้แก่ข่าวการเมืองในประเทศ ข่าวการเมืองต่างประเทศ และข่าวการศึกษา ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้นให้ความสนใจบ้าง (ตารางที่ 15 หน้า 59)
3. ครูส่วนใหญ่จะซื้อหนังสือพิมพ์รายวันอ่านเอง (85.33 %) โดยรับหรือซื้อเป็นประจำ (63.33 %) และอ่านในเวลาว่างเมื่อกลับจากโรงเรียนแล้ว (76.67 %) ใช้เวลาอ่านแต่ละครั้งเป็นเวลาตั้งแต่ 15 นาที ถึง 30 นาทีขึ้นไป (ตารางที่ 7,8,9, 10 หน้า 46-50)
4. เกี่ยวกับความถี่ในการอ่านของครูผลปรากฏว่าครูที่อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทุกวัน มีจำนวนมากที่สุด (78.67 %) และในวันหนึ่ง ๆ จะอ่านประมาณ 2 ถึง 3 ฉบับ (ตารางที่ 11,12 หน้า 51-52)
5. ครูสนใจหนังสือพิมพ์รายวันที่คนเลือกอ่านมากที่สุดเพราะหนังสือพิมพ์รายวันฉบับนั้นมีบทวิจารณ์ดีและเสนอข่าวเร็วทันใจ (ตารางที่ 14 หน้า 57)
6. ตามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันต่าง ๆ นั้นมีการเสนอข่าวอาชญากรรมมากเกินไป สำหรับข่าวการเมืองและเรื่องขู่สาว ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้มีความเด่นในสังคม ข่าวบันเทิง อยู่ในระดับที่มีการเสนอมาก และเห็นว่าข่าววิทยาศาสตร์ ข่าวเศรษฐกิจภายในประเทศ ข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศ ข่าวบริการสาธารณสุข

ชาวการศึกษา มีการเสนออยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 18 หน้า 67)

ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยว่าการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันทำให้เกิดแนวความคิดที่จะนำมาสอนนักเรียนมากขึ้น ได้รับความรู้ทางวิชาการเพิ่มขึ้น ทั้งยังได้รับความเพลิดเพลินและทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ด้วย (ตารางที่ 19 หน้า 69)

ในด้านความรู้ทางวิชาการ โดยเฉพาะความรู้ทางด้านสังคมศึกษานั้นครูได้รับความรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นอย่างมากในเรื่องราวของความเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองและการปกครอง กับความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มของสังคม (ตารางที่ 16 หน้า 63)

7. ครูสังคมศึกษาจำนวน 94 % ใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์ประกอบการสอน จำนวนผู้ใช้เป็นประจำมี 4 % และจำนวนผู้ใช้เป็นบางครั้งมี 90 % (ตารางที่ 21 หน้า 75) โดยให้เหตุผลที่นำหนังสือพิมพ์รายวันมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนว่าช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้า หูตากว้างขวาง มีประโยชน์ต่อนักเรียนด้วยมีเหตุการณ์และเรื่องราวที่อยู่ในขอบข่ายของสังคม และทำให้ได้ทราบเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการค้นคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ (ตารางที่ 23 หน้า 78)

สำหรับครูที่ไม่ใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนเลยนั้นมีเพียง 6% (ตารางที่ 21 หน้า 75) สาเหตุที่ทำให้ครูพวกนี้ไม่ใช้ก็คือหนังสือพิมพ์ใช้ยาก ทำให้สอนไม่ทันตามกำหนด ทำให้เกิดความยุ่งยากด้านบริการ และหลักสูตรไม่มีเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันจึงไม่จำเป็นต้องสอน (ตารางที่ 24 หน้า 79)

8. เกี่ยวกับวิธีการที่ครูสังคมศึกษานำหนังสือพิมพ์รายวันมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนนั้นส่วนใหญ่ (77.33 %) นำมาใช้โดยใช้ประกอบเนื้อหาการสอนบางตอน (ตารางที่ 25 หน้า 80) และเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น (ตารางที่ 26 หน้า 82) แต่ผลการเรียนในทุกแขนงวิชาที่ใช้ประกอบก็ยังคงอยู่ในลักษณะที่เข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 27 หน้า 83)

9. ในด้านการสนับสนุนแนะนำให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวันนั้นครูส่วนใหญ่แนะนำให้อ่านบ่อย ๆ (50.67 %) และแนะนำให้อ่านเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันที่น่าสนใจและเหมาะสม (62.67 %) เท่านั้น (ตารางที่ 29 หน้า 87) ในการแนะนำนี้ครูส่วนใหญ่ (74 %) ก็ได้แนะนำให้อ่านพร้อมทั้งบอกวิธีอ่านให้เห็นถึงประโยชน์และโทษด้วย (ตารางที่ 30 หน้า 88)

จากผลดังกล่าวนี้ก็อาจจะพอประมาณได้ว่าที่ครูแนะนำให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวันนั้นก็เพราะครูเห็นด้วยเป็นอย่างมากว่าการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันจะมีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเพราะช่วยเสริมความรู้ในวิชาที่เรียน ช่วยให้มีความรู้รอบตัวมากขึ้น และช่วยให้รอบรู้ในเหตุการณ์ประจำวัน (ตารางที่ 28 หน้า 86)

10. จากผลในข้อ 7 ที่ว่าครูส่วนใหญ่ใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนเพียงบางครั้งนั้นก็อาจเนื่องมาจากความคิดเห็นที่ว่าหนังสือพิมพ์รายวันไม่มีเนื้อหาทางวิชาการมากพอ การใช้ภาษาไม่ดีทำให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก และมีเรื่องฆาตกรรมอาชญากรรมมากเกินไป (ตารางที่ 17 หน้า 65)

11. หากจะมีการปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเยาวชนแล้วครูสังคมศึกษาก็เห็นว่าควรจะได้ปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

11.1 ปรับปรุงในด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง

11.2 เสนอข่าว บทความ บทวิจารณ์ และแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์

ที่สุดต่อการศึกษาของเยาวชน

11.3 ลดภาพต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความคิดไปในทำนองชั่วช้า

11.4 มีคอลัมน์สำหรับเยาวชนโดยเฉพาะ

11.5 ลดการเสนอข่าวอาชญากรรม

(ตารางที่ 20 หน้า 71)

12. อายุของครูมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนังสือพิมพ์รายวันที่ครูอ่านในแต่ละวัน
คือครูที่มีอายุมากจะอ่านหนังสือพิมพ์รายวันมากกว่าครูที่มีอายุน้อย (ตารางที่ 31 หน้า
91)

13. อายุของครูมีความสัมพันธ์กับเวลาที่ครูใช้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละครั้ง
คือครูที่มีอายุมากจะใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์รายวันนานกว่าครูที่มีอายุน้อย (ตารางที่ 32
หน้า 92)

14. ประสิทธิภาพในการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับการใช้หนังสือพิมพ์รายวัน
เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอน คือ เมื่อครูมีประสิทธิผลการสอนมากก็ใช้หนังสือพิมพ์รายวัน
เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนมาก (ตารางที่ 33 หน้า 93)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคมศึกษาและครูอื่น ๆ

1.1 หนังสือพิมพ์รายวันใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนได้หลาย
วิชาไม่ใช่เฉพาะวิชาสังคมศึกษาเท่านั้น อาจใช้วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ พลศึกษา
สุขศึกษา และภาษาอังกฤษ (ทั้งหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) โดย
เลือกข่าวหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น ๆ

1.2 ตามความกึกก้องของผู้วิจัยเองเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันจะช่วยในการ
อบรมสั่งสอนค่าน้ำที่พลเมืองศีลธรรมได้มากกว่าอย่างอื่น ฉะนั้นจึงไม่ควรนึกว่าหน้าที่อบรม
สั่งสอนค่าน้ำนี้เป็นของครูที่สอนค่าน้ำที่พลเมืองศีลธรรมเท่านั้น แต่ครูทุกคนมีหน้าที่ที่จะอบรมสั่ง
สอนให้นักเรียนมีความประพฤติดี การใช้หนังสือพิมพ์เป็นส่วนประกอบในการสอนค่าน้ำจึงใช้ได้
ในทุกวิชา ทุกชั่วโมง และทุกโอกาส อาจไม่ใช้ประกอบเนื้อหาการสอนบางตอน แต่ให้นำเข้า
สู่บทเรียน เป็นบทสรุป และการใช้มิได้หมายความว่าต้องถือหนังสือพิมพ์รายวันเข้าไปอ่าน
ให้นักเรียนฟัง แต่อาจจะเป็นการนำมาเล่าให้นักเรียนฟังก็ได้

1.3 มีครูบางคนเข้าใจว่าในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีใ้บังคับว่าจะต้องสอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันจึงไม่จำเป็นต้องสอน ซึ่งเป็นการเข้าใจผิด เพราะแม้ในหลักสูตรจะมีใ้บังคับไว้ เช่นนั้นแต่ครูก็จำเป็นต้องสอน เพราะเหตุการณ์ประจำวันมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียน และหลักการสอนสังคมศึกษาก็บังคับไว้ว่าจะขาดเสียมิได้ในเรื่องนี้หนังสือพิมพ์รายวันจะมีบทบาทและช่วยการสอนของครูได้มาก

1.4 การแนะนำใ้เด็กนักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวันบ่อย ๆ และใ้บอกถึงวิธีอ่านพร้อมทั้งใ้ให้เห็นคุณและโทษของหนังสือพิมพ์รายวันนั้นเป็นสิ่งที่ใ้ได้อย่างยิ่ง แต่ครูก็ควรใ้เด็กติดตามผลว่านักเรียนทำตามคำแนะนำของท่านหรือไม่ เพราะจากการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความสนใจและทัศนคติที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชนโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร" ของเรืออากาศโท จุณวัฒน์ กิติเวช¹ ผลการวิจัยปรากฏว่าเยาวชนส่วนใหญ่ใ้มีความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันน้อยมาก การคอยติดตามผลของครูจะเป็นการกระตุ้นใ้เด็กสนใจอ่านหนังสือพิมพ์รายวันมากขึ้นและจะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องนี้ใ้

1.5 การกำหนดใ้นักเรียนไปอ่านเรื่องราวจากหนังสือพิมพ์รายวันเพื่อประกอบเนื้อหาวิชาตอนที่เรียน กำหนดใ้นักเรียนไปอ่านเรื่องราวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์รายวันแล้วนำมารายงานในชั้นเรียน กำหนดใ้นักเรียนทำข่าว ภาพข่าว บทความต่าง ๆ ที่ตัดจากหนังสือพิมพ์รายวันมาติดบอร์ดในห้องเรียนเป็นประจำ และใ้เด็กนักเรียนวิจารณ์ข่าวหรือเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวันทำเป็นรายงานส่งเสมอ ๆ นั้น จะช่วยเพาะนิสัยใ้เด็กนักเรียนรักการอ่าน ทั้งยังเป็นการฝึกใ้เด็กนักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ทราบว่าคุณมรู้นั้นมีใ้จะใ้ได้จากตำรับตำราหรือแบบเรียนเท่านั้นหากแต่จะใ้ได้จากสื่อมวลชนด้วย ฉะนั้นการใ้ประโยชน์สื่อมวลชนจึงมีใ้เพื่อความบันเทิงเริงรมย์เท่านั้น นอกจากนี้การ

¹ จุณวัฒน์ กิติเวช "การศึกษาความสนใจและทัศนคติที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชนโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์เสนอใ้บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508)

วิจารณ์ข่าวหรือเรื่องราวในหนังสือพิมพ์รายวันก็ช่วยในการฝึกแสดงความคิดเห็น ฝึกให้เป็นคนมีเหตุผลรู้จักคิดและมีวิจารณ์อย่างอื่นอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวงการหนังสือพิมพ์และผู้เกี่ยวข้อง

2.1 ควรนำความคิดเห็นของครูที่ได้จากการวิจัยนี้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหนังสือพิมพ์รายวันของท่าน

2.2 ควรคำนึงถึงผู้อ่านซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งเพศวัย ระดับการศึกษา โดยเฉพาะควรคำนึงถึงผู้อ่านที่เป็นเยาวชนจึงควรให้หนังสือพิมพ์รายวันของท่านเหมาะสมกับเยาวชนด้วย อย่างมุ่งแข่งขันและค้ากำไรเกินควร

2.3 จากผลการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าการที่ครูไม่นำหนังสือพิมพ์รายวันมาใช้เสมอ ๆ ดังที่ควรจะเป็นนั้นเพราะหนังสือพิมพ์รายวันส่วนมากไม่มีเนื้อหาทางวิชาการมากพอซึ่งตรงกับผลของการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมการศึกษาของหนังสือพิมพ์รายวันของไทย" ของจาระไน แกลลโกศล² ซึ่งพบว่าเนื้อหาสาระที่จะใช้ประโยชน์ต่อวงการศึกษานั้นมีจำนวนเปอร์เซ็นต์น้อยมาก จึงนับว่าหนังสือพิมพ์รายวันของเราให้การศึกษาแก่เยาวชนและสังคมได้น้อย ในขณะที่ประเทศเรากำลังต้องพัฒนาในเรื่องนี้ การปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันให้มีเนื้อหาทางวิชาการและการศึกษามากขึ้นจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้มาก

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันโดยทั่ว ๆ ไป

3.1 ในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันไม่ควรอ่านเฉพาะพาดหัวข่าวหรือเลือกอ่านแต่เรื่องที่คุณสนใจเท่านั้น เพราะหนังสือพิมพ์บางฉบับการพาดหัวข่าวกับเนื้อเรื่องไม่ตรงกัน ดังนั้นจึงควรอ่านรายละเอียดด้วย การเลือกอ่านเรื่องราวเพียงบางเรื่องจะทำให้ท่านพลาดสิ่งที่คุณควรรู้ไป หากท่านอ่านทุกเรื่องจะได้อรรถาธิบายจริงและมีความรู้กว้างขวางขึ้น

²จาระไน แกลลโกศล "การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมการศึกษาของหนังสือพิมพ์รายวันของไทย" (วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511)

3.2 หนังสือพิมพ์มีหลายฉบับแตกต่างกัน บางเล่มมีเนื้อหาสาระได้มาตรฐาน บางเล่มมีข่าวหรือเรื่องที่ไม่สาระมากเกินไป จึงควรอ่านหนังสือพิมพ์หลาย ฉบับแล้วเปรียบเทียบกัน จากนั้นก็อาจจะเลือกอ่านเฉพาะฉบับที่ท่านเห็นว่าดีที่สุด

3.3 ผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันโดยทั่ว ๆ ไปมักจะไม้อ่านหน้าที่เป็นบทบรรณาธิการ ซึ่งความจริงแล้วควรอ่านอย่างยิ่ง เพราะบทบรรณาธิการจะสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นของผู้พิมพ์และบรรณาธิการ ทำให้ได้ทราบถึงนโยบายของหนังสือพิมพ์เล่มนั้น เป็นสิ่งที่เรานำมาพิจารณาประกอบในการเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ได้

3.4 ก่อนที่จะพิจารณาตัดสินว่าหนังสือพิมพ์ใดเป็นอย่างไรควรจะได้พิจารณาด้วยตนเองในฐานะเป็นผู้อ่านก่อนว่าท่านมีวัตถุประสงค์อย่างไร เห็นว่าอะไรเป็นความจริง อะไรเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ ท่านเป็นคนมีเหตุผลพอควรหรือไม่

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำการวิจัยต่อ ๆ ไป

4.1 ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัยในลักษณะเช่นนี้ควรจะได้หา validity ของแบบสอบถามด้วย ซึ่งหมายความว่าต้องใช้เวลาประมาณ 1-2 เดือน ในการสร้างแบบสอบถามจึงจะทำให้แบบสอบถามสมบูรณ์ หากมีเวลาในการวิจัยน้อยแบบสอบถามก็อาจจะมีข้อบกพร่องอยู่มาก ดังนั้นผู้วิจัยควรคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย

4.2 การส่งแบบสอบถามหากประชากรเป็นครูหรือนักเรียนไม่ควรส่งแบบสอบถามในระยะเทอมปลายใกล้เวลาสอบได้ เพราะครูจะต้องใช้เวลาในการออกข้อสอบ เตรียมการสอบ และนักเรียนก็ต้องเร่งเรียน รีบดูหนังสือจึงทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีเวลาตอบแบบสอบถามน้อย หากทำในระยะเวลาอื่นอาจจะได้ความสะดวกและข้อเท็จจริงมากกว่า นอกจากนี้ทางโรงเรียนก็ไม่ค่อยจะเต็มใจให้ความร่วมมือเท่าใดนักเพราะความไม่สะดวกดังกล่าว

4.3 ควรจะได้มีการวิจัยครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเป็นการวิจัยการใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย เป็นต้น

จากผลของการวิจัยผู้วิจัยได้พบข้อบกพร่องของแบบสอบถามอีกมากอันทำให้ผลการวิจัยบางข้อไม่กระจ่างพอ นอกจากนี้ผลของการวิจัยที่ไถ้รับนั้นไม่ตรงต่อความเป็นจริง หลักวิธีการสอนสังคมศึกษาในชั้นเรียนเป็นการสอนเพื่อให้คำนึงถึงชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์รายวันจะช่วยให้เด็กเรียนได้เข้าใจสถานการณ์และความเป็นอยู่ของชีวิตอย่างใกล้ชิด ฉะนั้น ครูผู้สอนจะต้องสอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันซึ่งลักษณะการสอนเช่นนี้จะสอนได้มากในวิชาภูมิศาสตร์ เพราะมีข่าวเกี่ยวกับ แผ่นดินไหว การถล่มอาคารจรวดภูเขาไฟระเบิด ฯลฯ ฉะนั้น หากครูจะใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนแล้วก็ควรจะใช้ในลักษณะของการสอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันมากกว่าอย่างอื่น แต่การที่จะสอนในลักษณะเช่นนี้ก็ย่อมจะต้องมีการเตรียมการสอน และข่าวนั้นก็จะต้องเป็นข่าวใหม่เกิดขึ้นในแต่ละวันจริงๆ นั้นหมายความว่าครูควรที่จะอ่านหนังสือพิมพ์ให้ทันเวลาและเหตุการณ์กับทันได้เตรียมการสอนมาล่วงหน้าแล้วเป็นอย่างดี จึงจะเป็นหลักวิธีการสอนที่ถูกต้อง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ขอคิดจากการวิจัยครั้งนี้อีกว่าการใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนนั้นเป็นเสมือนดาบ 2 คม ซึ่งอาจให้ทั้งคุณและโทษ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุที่ว่าหนังสือพิมพ์รายวันมักจะมีข่าวหรือเรื่องราวที่เป็นเรื่องร้ายเสียเป็นส่วนมาก เช่น เรื่อง ฆาตกรรม อาชญากรรม ชู้สาว เป็นต้น อันอาจจะเป็นตัวอย่างที่ทำให้เด็กคิดว่าแนวโน้มของสังคมเป็นเช่นนี้แล้วยึดถือปฏิบัติตาม จึงเป็นปัญหาว่าครูจะทำอย่างไรจึงจะให้เด็กนักเรียนเห็นว่าข่าวหรือเรื่องราวในหนังสือพิมพ์รายวันนั้นเป็นตัวอย่างที่เลวไม่ควรยึดถือปฏิบัติตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ครูควรจะทำก็คือการเพาะนิสัยให้เด็กรักการอ่าน รู้จักอ่าน มีวิจารณญาณที่จะวิเคราะห์แยกแยะว่าอย่างไรหนืออย่างไรหนือคืออย่างไร แม้จะเป็นเรื่องยากแต่ก็เป็นเรื่องที่ควรที่จะพยายามอย่างยิ่ง